

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Філософський факультет
Кафедра теорії та історії політичної науки

Вдовичин Ігор Ярославович

**Методичні рекомендації та матеріали для вивчення
навчальної дисципліни**

«Проблеми ідентичності в умовах глобалізації»

для студентів третього року навчання спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» (денна форма навчання)

Львів 2022

Затверджено на засіданні кафедри теорії та історії політичної науки
Протокол № 1 від 31. 08. 2022 року

Схвалено Вченою радою філософського факультету
Протокол № 272/7 від 21.09. 2022 року

ЗМІСТ

1. Вступ. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета та завдання, компетентності та результати навчальної дисципліни	4
3. Семестровий план і структура навчальної дисципліни	8
4. Основна та додаткова література навчальної дисципліни	9
5. Теми та зміст лекційних занять навчальної дисципліни	12
6. Теми та зміст семінарських/практичних занять навчальної дисципліни. Література	16
7. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	22
8. Кредитно-модульна система оцінювання знань студентів.....	23
9. Розподіл балів, що присвоюється студентам.....	24
10. Контрольні питання для підсумкового контролю (екзамену).....	24

1. Вступ. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u>	Нормативна по спеціалізації «Міжнародні політичні процеси»
	Спеціальність <u>052 «Політологія»</u>	
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 1		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – немає		<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 120		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студентів – 4,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	<i>Лекції</i>
		32 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		16 год.
		<i>Лабораторні</i>
		0 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		72 год.
<i>Індивідуальні завдання: 0 год.</i>		
<i>Вид контролю: екзамен</i>		

2. Мета та завдання, компетентності та результати навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Проблеми ідентичності в умовах глобалізації» – це нормативна навчальна дисципліна внутрішньої спеціалізації «Теорія та історія політичної науки», яка вивчається студентами-магістрами першого року навчання спеціальності 052 «Політологія». Навчальний курс розрахований на 120 години і вивчається в другому семестрі магістратури. Дисципліна є складовою частиною вивчення й освоєння теорії та історії політичної науки в рамках відповідної внутрішньої спеціалізації. У структурі годин курсу виокремлено такі складові: лекційні заняття – 32 год.; семінарські заняття – 16 год., самостійні завдання – 72 год.

Навчальна дисципліна «Проблеми ідентичності в умовах глобалізації» присвячена проблематиці теорії та практиці формування ідентичності. Відповідною поєднує теоретичні аспекти та накопичений політичною практикою емпіричний матеріал. Представлений курс розроблено як крос-дисциплінарний, зокрема на стику політології (теорії та історії політичної науки), психології, політичної історії та культури. У *вступній частині* дисципліни заплановано ознайомлення студентів з призначенням та специфікою політичних аспектів ідентичності, їх трансформації обумовлених глобалізаційними процесами. Зроблено наголос на застосуванні теоретичних ідей у політичній практиці та зворотного зв'язку - від практики до теорії. Відтак студенти будуть ознайомлені зі сутністю, особливостями як теоретичних засад формування ідентичності так і роллю в політичній практиці. Своєю чергою, в *основній частині* дисципліни увагу буде приділено проблематиці теоретичних дискусій щодо підходів до питання ідентичності, ролі цінностей та історичного минулого та результатах реалізації теоретичних концептів у політичну, зокрема виборчу, практику діяльності різних країн з відмінними виборчими системами. Розкривається практика реалізації певних ідей щодо ідентичності в історичній практиці, ще до появи відповідного теоретичного концепту. *Методологічно* дисципліна комбінує історичний, інституціональний, нормативно-ціннісний, біхевіоральний та соціологічний підходи. Саме завдяки доволі широкій методології забезпечується максимальну всебічність й охоплюваність поставлених навчальних завдань. *Емпірично* ж більшість запропонованих тем обговорюватимуться в ракурсі політичних практик різних країн в їх історичному співставленні і розвитку та загалом політичного процесу. В науковому контексті навчальна дисципліна постає механізмом диверсифікації і поглиблення (звуження) сфери наукового політологічного аналізу тощо.

Курс складається з одного *змістовного модуля*, хоча він і поділяється на вступну та основну частини. У вступній частині буде розглянуто сутність ідентичності у політології, і доцільність виокремлення такого нового напрямку дослідження в політичній науці, як ідентичність в умовах глобалізації. Як наслідок, увагу буде сфокусовано на сутності, особливостях теоретичної складової та політичної практиці формування ідентичності в умовах глобалізації. Своєю чергою, в основній частині буде розглянуто такі тематичні блоки, як: проблема ідентичності та підстави її політологічного дослідження, передумови формування концепту ідентичності, аксіологічний підхід до ідентичності, ідеї психології особистості і політичні аспекти ідентичності, постмодернізм та мультикультуралізм, методологічні основи дослідження ідентичності, фактори політичної ідентифікації.

Також привернуто увагу до практики формування індивідуальної та колективної ідентичності під впливом глобалізації і у свою чергу, вплив змін ідентичності на глобалізаційні процеси. Що у свою чергу обумовлює розкриття плюралістичної моделі суспільства як частини концептуальної моделі ідентичності в умовах глобалізованої цивілізації, онтологічних та аксіологічних вимірів ідентичності, проблеми інституту громадянства в умовах цивілізаційних викликів посилюваних глобалізацією, взаємозв'язок

ідентичності, глобалізації і пошуком гуманістичного вирішення проблем, що постають перед сучасною цивілізацією.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Проблеми ідентичності в умовах глобалізації» - забезпечити формування знань які дозволяють самостійно аналізувати проблеми ідентичності які стають важливим інструментом війни за домінування в глобалізованому світі. Опанування студентами основними теоретичними інтерпретаціями проблеми ідентичності та ідентифікації практиками їх застосування в умовах інформаційного суспільств. Набуття студентами необхідної науково-методологічної підготовки, яка забезпечить їм самостійне бачення проблем ідентичності в умовах глобалізації, шляхів їх розв'язання, використовуючи навички творчого мислення та самовдосконалення свого професійного рівня; формування навичок прийняття політичних і особистих рішень. Опанування критичного аналізу логіки, мови та стилю інформації яка переважно перетворюється в інструмент впливати на зміну особистої ідентичності та політичної ідентифікації реципієнта. Викладання дисципліни має науково-практичне спрямування для формування у студентів політичної та громадянської свідомості, культури критичного мислення. Навчальна дисципліна „ Проблеми ідентичності в умовах глобалізації ” покликана забезпечення оволодіння студентами основними положеннями з проблема ідентичності в сучасному мінливому світі, що є актуальним з огляду на трансформаційні процеси. Трансформація ідентичності з однієї сторони є чинником до демократизації окремих регіонів, а з іншої можливістю для посилення авторитарних режимів. Виклики для ідентичності є невід'ємною складовою загального процесу глобалізації, впливаючи на проблеми економічного розвитку, політичну і соціальну стабільність. Людина завжди прагне себе усвідомити (ідентифікувати) і боротьба за ідентичність є одним із основних інструментів встановлення домінування в сучасному світі

Методологічний акцент – психологічна, соціальна, культурна складова ідентичності особистості та її взаємодія з політичною. Звернення до принципів взаємозбагачення, компліментарності, та конфліктності процесу набуття ідентичності в умовах глобалізації. Протистояння між уніфікацією та підтримкою ідентичності національно-культурного різноманіття.

Завдання курсу:

- визначити сутність/особливості й значення ідентичності у політології;
- окреслити сутність, особливості і параметри практики реалізації політичної ідентичності у політиці різних країн;
- схарактеризувати особливості й різновиди застосовуваних концептів ідентичності особистості та колективної ідентичності у політичній практиці;
- означити рамки й умови успішної реалізації концепту політичної ідентичності
- проінтерпретувати логіку як теоретичних концептів ідентичності так і практику їх реалізації та адаптації, у відповідності до прийнятих політичних рішень;
- прищепити знання про результати трансформації ідентичності в умовах глобалізації та її вплив на сфери політичної та культурної поведінки, вибори і голосування;
- виявити параметри взаємодії глобалізації з ідентичністю та етнічністю у політиці;
- означити рамки вивчення та аналізу практики творення ідентичності на політичну реальність, межі гнучкості та опірності традиційної системи політичних та культурних цінностей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Проблеми ідентичності в умовах глобалізації» студент буде:

Знати:

- етапи формування концепту ідентичності, теоретичні підходи до понять ідентифікація та ідентичність;
- теоретичні підходи до поняття і змісту глобалізації;
- психологічні основи теорії ідентичності;
- методологічні основи дослідження ідентичності;
- фактори політичної ідентифікації: соціальна стратифікація; політична культура і соціалізація; соціальні процеси і політичні інститути; роль символів у формуванні політичної ідентичності;
- особливості змін релігійної, культурної та етнічної ідентичності під впливом глобалізації.

- Вміти:

- аналітично представити зміст найважливіших концепцій ідентичності та глобалізації;
- оцінити їх роль і значення в розвитку методологічних підходів до формування теоретичної моделі проблем ідентичності в умовах глобалізації;
- володіти категоріально-понятійним апаратом, який стосуються політологічної складової проблем ідентичності в умовах глобалізації;
- здійснювати аналіз ідентифікаційної стратегії українських політичних сил та громадянського суспільства;
- аналізувати культурну, групову та політичну ідентифікацію українських регіонів;
- визначити динаміку політичної ідентичності в умовах кризових процесів;
- визначити об'єкти політичної ідентичності в умовах глобалізації;
- проаналізувати зміни в політичній ідентичності в постіндустріальному суспільстві;
- здійснити критичний огляд гендерних аспектів проблем ідентичності в умовах глобалізації

У результаті успішного проходження курсу студент набуде *загальні компетентності*:

- здатність до адаптації та дій в новій ситуації;
- здатність розробляти проекти та управляти ними;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- здатність до підготовки рекомендацій і проектів політичних рішень на основі аналізу інформації;
- водіння методами вивчення суспільних феноменів, явищ і процесів

спеціальні (фахові) компетентності:

- усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації;
- критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
- Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування;
- розуміння постмодерного підходу до політики та наукової парадигми, сутності, природи, структури, можливостей і викликів глобальної демократії, суті, особливостей і еволюції формування політичних цінностей у різних типах політичних режимів.
- спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу
- здатність визначати ознаки, типи, причини й наслідки політичних змін і криз, розуміти сутність антикризового менеджменту та соціального конструктивізму у політиці, а відтак вміння аналізувати соціоконструктивні виміри політики.
-
- *Програмні результати навчання:*
- застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їхнього соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту;
- критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів;
- здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності;
- аналізувати політичний процес на підставі постмодерного підходу та засад і методології соціального конструктивізму, розуміння сутності і форм ідеологічного маніпулювання, оперування різними за евристичними цінностями моделями громадянського суспільства, різними політичними цінностями й антицінностями в умовах глобалізації, концепціями, практиками, засадами і моделями політики мультикультуралізму, етнонаціональної політики, управління розмаїттям, конфліктами та перспективами розвитку громадянського суспільства в країнах світу.
- усвідомлювати сутність, типи, причини та наслідки політичних змін і криз, в тому числі на тлі еволюції, організації і доктрин лівих партій, а також сутність, особливості, моделі й стратегії, методи та процедури, специфіку і наповненість радикалізму, екстремізму і тероризму, техніки та механізми протидії їм і антикризового менеджменту у контексті етнічних, територіальних, регіональних конфліктів тощо, зокрема антитерористичної діяльності держави та ролі і функціональності міжнародних організацій у протидії деструктивним явищам в політиці.

3. Семестровий план і структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	п./с.	лаб.	інд.	ср.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1						
<i>Вступна частина</i>						
Тема 1. Формування концепту ідентичності.	6	2	-	-	-	4
Тема 2. Психологічна основа теорії ідентичності	9	2	2	-	-	5
Тема 3. Методологічні основи дослідження ідентичності.	6	2	-	-	-	4
Тема 4. Ідентичність в політичних дослідженнях.	9	2	2	-	-	5
Тема 5. Функції політичної ідентичності..	6	2	-	-	-	4
Тема 6. Фактори ідентичності (ідентифікації) в умовах глобалізації	9	2	2	-	-	5
Тема 7. Національна та релігійна ідентичність. Культурна ідентичність в умовах інформаційного суспільства.	6	2	-	-	-	4
Тема 8. Партийна ідентифікація та електоральна поведінка (західний досвід).	9	2	2	-	-	5
<i>Основна частина</i>						
Тема 9. Стійкість і динаміка партійної ідентичності.	6	2	-	-	-	4
Тема 10. Суб'єкти і об'єкти політичної ідентифікації в умовах глобалізації.	9	2	2	-	-	5
Тема 11. Гендерні аспекти політичної ідентифікації.	6	2	-	-	-	4
Тема 12. Політична ідентичність в постіндустріальному суспільстві.	9	2	2	-	-	5
Тема 13. Ідентифікаційна стратегія українських політичних сил та громадянського суспільства..	6	2	-	-	-	4
Тема 14. Політична ідентифікація українських регіонів	9	2	2	-	-	5

Тема 15. Динаміка ідентичності в умовах кризових процесів.	6	2	-	-	-	4
Тема 16. Політична та культурно-національна ідентичність в сучасній Україні	9	2	2	-	-	5
Разом – Змістовний модуль 1	120	32	16	-	-	72
РАЗОМ	120	32	16	-	-	72

4. Основна та додаткова література навчальної дисципліни

Основна література

1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження і поширення націоналізму. - К.: Критика, 2001. - 271 с.
2. Арендт Х. Джерела тоталітаризму : пер. з англ. / Ханна Арендт. – 2-е вид. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с.
3. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймунд Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с.
4. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Зігмунд Бауман ; пер. з англ. І. Андрущенко ; за наук. ред. М. Винницького. – Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 109 с.
5. В'єйорка М. Віднайдена сенсу. Суб'єкт перед лицем глобалізації. Київ. 2017. 288 с.
6. Волошенюк О. Переваги і недоліки політики мультикультуралізму // Форум права. 2019. № 56 (3). С. 6–12.
7. Глобальні модерності / за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона ; пер. з англ. Т. Цимбала. – Київ: Ніка-Центр, 2008. – 400 с.
8. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.Й. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. - К., Знання України, 2002, 580 с.
9. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с.
10. Климончук В. Національна ідентичність за умов глобалізації: дилеми та перспективи сучасної України // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Випуск 33, с.108–114.
11. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства : навч. посіб. / Павленко Ю. В. ; від. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 1999. – 360 с.
12. Скнар О. Особливості політичної ідентичності старшокласників [текст] / О.Скнар // Соціальна психологія. – 2004. – № 5 (7). – С. 90–94.
13. Тоффлер Е. Третя Хвиля / Е. Тоффлер / Пер. з англ. – К.: Вид. дім “Всесвіт”, 2000. – 480 с.
14. Шаап С. Мстива отрута: ріст невдоволення / Сібе Шаап ; пер. з нід. С. Святенко – К. : Вид-во Жупанського, 2015. – 22 с.
15. Филик О. Проблемні аспекти та критика політики мультикультуралізму в країнах Європи // Регіональні студії. 2021. № 27. С. 69–76.
16. Шай Р. Теоретико-правові проблеми мультикультуралізму як традиційної моделі адаптації / Роман Шай // Вісник Національного університету “Львівська

політехніка”. Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. — № 889, випуск 17. — С. 55–59.

17. Шляхтун П.П. Політологія (Теорія та історія політичної науки): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Либідь, 2002. - С. 481-486.
18. Яновська О. М. Політична ідентичність населення України / О. М. Яновська // Актуальні проблеми сучасних наук – 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Politologia/10_87746.doc.htm.

Додаткова література

1. Бурд'є П. Влада журналістики П. Бурд'є // Ї.: Незалежний культурологічний часопис, 2004. – Ч. 32. – С.10-17.
2. Волкова Л. Огляд змін курікулуму середньої школи Великої Британії з позицій мультикультуралізму // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія Філологія. 2020. № 9 (77). С. 262–265.
3. Конквест Р. Жнива скорботи: радянська колективізація і голодомор : пер. з англ. / Р. Конквест. – К. : Либідь, 1993. – 384 с.
4. Козловець М. Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізації: монографія / М. Козловець, Н.Ковтун. – Київ: ПАРАПАН, 2010. – 210 с.
5. Короткий оксфордський політичний словник : пер. з англ. / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К. : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 789 с.
6. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади / Ф. Ніцше ; пер. з нім. А. Онишка, П. Таращука. – К. : Основи, Дніпро, 1993. – 435 с.
7. Норман М. Наймарк. Геноциди Сталіна / М. Норман ; пер. з англ. В. Старка. – К. : Видав. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 135 с.
8. Сладкий Д. Національна ідентичність як фактор національної та міжнародної безпеки // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=83&c=2035>.
9. Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у ХХ столітті : пер. з фр. / Франсуа Фюре. – К. : Дух І Літера, 2007. – 810 с.
10. Чорна книга комунізму. Злочини, терор і репресії / Стефан Куртуа, Ніколя Верт, Жан-Луї Панне, Анджей Пачковський, Карел Бартошек, Жан-Луї Марголен / пер. з фр. Яреми Кравця. – Львів : Афіша, 2008. – 711 с.
11. Енциклопедія постмодернізму / [наук. ред. О. Шевченко]. – К.: Основи, 2003. – 503 с.
12. Іванов І.Ю. Феномен політичної ідентичності: політологічний аспект [Е-ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_4/34.pdf
13. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Знання, 2011. – 255 с.

14. Сміт Е.Д. Національна ідентичність[електронний ресурс]: <http://litopys.org.ua/smith/smi02.htm>
15. Радевич-Винницький Я. Мова і нація. Ідентичність та її мовний компонент у не одномовному суспільстві: українські реалії. [Е-ресурс]: http://www.lnu.edu.ua/faculty/Philol/www/mova_i_suspilstvo/02_2011/14_Radevych.pdf
16. Kymlicka W. The Essentialist Critique of Multiculturalism: Theories, Policies, Ethos // Uberoi V., Modood T. Multiculturalism Rethought: Interpretations, Dilemmas, New Directions. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2015. P. 209–249.

Інтернет-джерела:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
3. Національна історична бібліотека України :// <http://www.dibu.kiev.ua/>
4. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
5. Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка // <http://korolenko.kharkov.com/>
6. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
7. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
8. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>
9. Інформаційні ресурси в Інтернеті Офіційні веб-сайти органів державної виконавчої влади, інших органів публічної влади, в тому числі Інтернет-сайти органів місцевого самоврядування. Інформаційний ресурс <http://udl.despro.org.ua/> , де зібрані е-курси у сфері публічного управління
10. Overseas-born population in the United Kingdom, excluding some residents in communal establishments, by sex, by country of birth, January 2019 to December 2019 // Office for National Statistics. 21 May 2020. URL: <https://www.ons.gov.uk/file?uri=%2fpeoplepopulationandcommunity%2fpopulationandmigration%2finternationalmigration%2fdatasets%2fpopulationoftheunitedkingdombycountryofbirthandnationality%2fjanuary2019todecember2019/populationbycountryofbirthandnationalityjan19todec1919052020143312.xls>
11. Palmer A. Multiculturalism has left Britain with a toxic legacy // The Telegraph. 2012. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/uknews/immigration/9075849/Multiculturalism-has-left-Britain-with-a-toxic-legacy.html>
12. Religion by ethnic group by main language – England and Wales // ons.gov.uk. URL: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20160105160709/http://www.ons.gov.uk/ons/about-ons/business-transparency/freedom-of-information/what-can-i-request/published-ad-hoc-data/census/ethnicity/ct0341-2011-census.xls> (дата звернення: 08.10.2021).
13. Religious Affiliation // British Social Attitudes Online. 2016. URL: <https://web.archive.org/web/20170927052351/http://www.natcen.ac.uk/media/1469605/BSA-religion.pdf>
14. Rushdie S. The New Empire Within Britain // New Society. 9 December 1982. No. 421 URL: https://public.wsu.edu/~hegglund/courses/389/rushdie_new_empire.htm

5. Теми та зміст лекційних занять навчальної дисципліни

Тема 1. Формування концепту ідентичності. Ідентифікація та ідентичність. Проблема ідентичності в сучасному мінливому світі. Поняття політичної ідентифікації. Ідентичність як відношення свій-чужий.

Основні поняття: ідентичність, ідентифікація, соціалізація, політична соціалізація, політична ідентичність, ідеологія, ситуативна ідентичність, нестабільність, референтна група, соціоекономічна, родова, релігійна, місцева або територіальна, етнічна та національна ідентичності.

Тема 2. Психологічна основа теорії ідентичності

Концепції ідентичності З. Фрейда, Е. Гоффмана, Дж. Міда, Р. Мертона, Т. Парсонса, Т. Лукмана, П. Бергера. Е. Еріксон про індивідуальну (психологічну) та соціальну ідентичність. Е. Фромм

Основні поняття: ідентичність, ідентифікація, соціалізація, політична соціалізація, символічний інтеракціонізм, теорії соціального конструювання та постструктуралізму, ідентичність, ідентифікація, соціалізація, політична соціалізація епохи масової мобілізації, теорії соціокультурної традиції, постмодернізм.

Тема 3. Методологічні основи дослідження ідентичності.

Символічний інтеракціонізм. Теорії соціального конструювання та постструктуралізму. Теорії масової мобілізації. Теорії соціокультурної традиції, постмодернізм.

Основні поняття: культура, цивілізація, соціальність, ідентичність і інтеракція, узагальнений інший,

Тема 4. Ідентичність в політичних дослідженнях.

Електоральні переваги виборців та ідентичність. Характер ідентифікації в посткомуністичному просторі. Політичні партії як об'єкти вираження ідентифікації. Кризова і негативна політична ідентичність характеристики (статусні - освіту, рід діяльності, місце проживання, коло спілкування і т. д.). Ідеологічні диспозиції. Партійна ідентифікація. Оцінка діяльності політичних та громадських лідерів. Почуття й афекти, викликані цивілізаційними викликами.

Основні поняття: установки, загроза ідентичності, множинні ідентичності особистості, постструктуралізм, соціальне середовище, інтериоризація, емпатія, тотальність.

Тема 5. Функції політичної ідентичності.

Політична культура, електоральна поведінка, неконвенціональна поведінка. Партійна ідентифікація в демократичному суспільстві. Детермінанти електорального поведінки людей.

Основні поняття: механізм процесу політичної соціалізації, виборець, ідентифікація виборців, біхевіоризм, ідентифікація – солідарність, ієрархія цінностей, соціальна мобілізація, політична мобілізація, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство.

Тема 6. Фактори ідентичності (ідентифікації) в умовах глобалізації.

Зв'язок партійної ідентифікації з психологічною. Фіксовані особисті (демографічні) характеристики. Набуті особисті характеристики (статусні - освіту, рід діяльності, місце проживання, коло спілкування і т. д.). Ідеологічні диспозиції. Партійна ідентифікація. Оцінка діяльності політичних та громадських лідерів. Почуття й афекти, викликані цивілізаційними викликами

Основні поняття: механізм процесу політичної соціалізації, виборець, ідентифікація виборців, біхевіоризм, ідентифікація – солідарність, ієрархія цінностей, соціальна мобілізація, політична мобілізація, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство.

Тема 7. Національна та релігійна ідентичність. Культурна ідентичність в умовах інформаційного суспільства.

Нації як екстериторіальні об'єднаннями зі спільною мовою і культурою, колектив мобільних індивідів, засновану на принципі відходу-повернення. Європейська ідентичність. Ідеї культурного плюралізму (Умберто Еко), незамкненості культурного простору. Проблеми культурного та релігійного самовизначення.

Основні поняття: ідентифікація, ідентичність, солідарність, ідеологія, ситуативна ідентичність, ідентичність і інтеракція, інтеріоризації, інший, постструктуралізм, класова свідомість, суспільне буття.

Тема 8. Партійна ідентифікація та електоральна поведінка (західний досвід).

Концепція партійної ідентифікації розроблена Мічиганської школою. Партійна ідентифікація батьків та ідентифікація молоді. Стійкість /плинність партійної ідентичності студентів

Основні поняття: ідентифікація, ідентичність, солідарність, ідеологія, ситуативна ідентичність, ідентичність і інтеракція, інтеріоризації, інший, постструктуралізм, класова свідомість, суспільне буття.

Змістовий модуль 1

Основна частина

Тема 9. Стійкість і динаміка партійної ідентичності..

Зміна партійної ідентифікації людей з віком. Теорія «життєвого циклу» в поясненні зміни рівня партійної ідентифікації.

Основні поняття: політичні ідеї, політичні стереотипи, установки, цінності, соціалізація, ресоціалізація, суб'єкт, об'єкт, криза ідентичності, цілісність, негативна ідентичність, образ ворога, соціальна міфологія, меритократія.

Тема 10. Суб'єкти і об'єкти політичної ідентифікації в умовах глобалізації

Спільнота як колективний суб'єкт. Партії, рухи, громадські організації. Індивід та ідеологія, культура, релігія. Індикатори оцінки політичної ідентичності. Стан невизначеності. Відчужений клас. Прекаріат.

Основні поняття: політичні ідеї, політичні стереотипи, установки, цінності, соціалізація, ресоціалізація, суб'єкт, об'єкт, криза ідентичності, цілісність, негативна ідентичність, образ ворога, соціальна міфологія, меритократія.

Тема 11. Гендерні аспекти політичної ідентифікації.

Процес розвитку гендерних ролей. Рольова ідентичність та її складові. Фемінність, маскуліність та андрогінність. Особливості і труднощі соціалізації чоловіків та жінок. Закономірності чоловічої й жіночої психології. Встановлення відносин вимагає двостороннього рішення - розірвання можливе в односторонньому порядку.

Основні поняття: терпимість, принцип толерантності, плюралізм, багатокультурність, діалог, ідеологія, інституціоналізація культурних груп, світова економіка, народжуваність, міграція, демократія, більшість, меншість, поліархія, конфлікт, критика, власність, ценз, вибори, критерії та принципи демократії.

Тема 12. Політична ідентичність в постіндустріальному суспільстві.

Д. Белл «Прийдешнє постіндустріальне суспільство». Поняття "інформаційне суспільство" (Й. Масуда, Японія), "технотронне суспільство" (З. Бжезинський, США), "наукове суспільство" (М. Понятовський, Франція), "суперіндустріальна цивілізація" і "третя хвиля" (А. Тоффлер, США) та інші. Їх зв'язок із змінами ідентичності.

Основні поняття: терпимість, принцип толерантності, плюралізм, багатокультурність, діалог, ідеологія, інституціоналізація культурних груп, світова економіка, народжуваність, міграція, демократія, більшість, меншість, поліархія, конфлікт, критика, власність, ценз, вибори, критерії та принципи демократії.

Тема 13. Ідентифікаційна стратегія українських політичних сил та громадянського суспільства.

Модернізаційна стратегія як інструмент формування ідентичності. Модернізація соціальних відносин. Політика ідентичність та механізми формування політичної нації. Проблема розколу в ідентичності поколінь.

Основні поняття: цінності, суверенітет, принцип перехідності, принцип забезпечення прав меншості, принцип забезпечення прав і свобод людини, принцип гуманізму, партії, громадянське суспільство, громадянська (західна) модель національної ідентичності, етнічна (східна) модель національної ідентичності, регіон, мова, покоління.

Тема 14. Політична ідентифікація українських регіон

Територія, географічні особливості, історичні, політико-правова спадщина, соціально-економічні чинники, етнічна, культурна специфіка як компоненти, які визначають особливості регіональної ідентичності. Вплив регіонального чинника на специфіку ідентичності українських громадян.

Основні поняття: цінності, суверенітет, принцип перехідності, принцип забезпечення прав меншості, принцип забезпечення прав і свобод людини, принцип гуманізму, регіональні партії, громадські організації, громадянська (західна) модель національної ідентичності, етнічна (східна) модель національної ідентичності, регіон, мова.

Тема 15. Динаміка ідентичності в умовах кризових процесів.

Технологічні зміни як чинник зміни ідентичності. Економічні зсуви та ідентичність. Криза традиційних морально-етичних та культурних норм і практика творення ідентичності.

Основні поняття: громадянство, апатриди, біженці, мігранти, комунікація, націоналізм, патріотизм, релігія, інформаційне суспільство, цивілізаційні напруги, вільний час, особистий простір, інформаційна війна, гібридна війна, ринок, адміністративна реформа.

Тема 16. Політична та культурно-національна ідентичність в сучасній Україні.

Співвідношення між етнокультурною та національною ідентифікацією свідомості українського суспільства і системою соціальних ідентичностей, спрямованими на питання економічного порядку. Роль зовнішніх чинників. Інформаційна війна.

Основні поняття: громадянство, апатриди, біженці, мігранти, комунікація, націоналізм, патріотизм, релігія, інформаційне суспільство, цивілізаційні напруги, вільний час, особистий простір, інформаційна війна, гібридна війна, ринок, адміністративна реформа.

**6. Теми та зміст семінарських/практичних занять навчальної дисципліни.
Література**

Змістовий модуль 1

Вступна частина

**Тема 1. Формування концепту ідентичності. Психологічна основа теорії ідентичності
(2 год.)**

1. Ідентифікація та ідентичність. Проблема ідентичності в сучасному мінливому світі.
2. Концепції ідентичності З. Фрейда, Е. Фрома, Е. Гоффмана, Дж. Міда, Р. Мертона, Т. Парсонса, Т. Лукмана, П. Бергера, Е. Еріксона про індивідуальну (психологічну) та соціальну ідентичність.
3. Поняття політичної ідентифікації. Ідентичність як відношення свій-чужий

Основні поняття: ідентичність, ідентифікація, соціалізація, політична соціалізація, політична ідентичність, ідеологія, ситуативна ідентичність, нестабільність, референтна група, соціоекономічна, родова, релігійна, місцева або територіальна, етнічна та національна ідентичності, символічний інтераціоналізм, теорії соціального конструювання та постструктуралізму, теорії масової мобілізації, теорії соціокультурної традиції, постмодернізм.

Література:

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Зігмунт Бауман ; пер. з англ. І. Андрущенко ; за наук. ред. М. Винницького. – Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 109 с.
2. В'єйорка М. Віднайдені сенсу. Суб'єкт перед лицем глобалізації. Київ. 2017. 288 с.
3. Глобальні модерності / за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона ; пер. з англ. Т. Цимбала. – Київ: Ніка-Центр, 2008. – 400 с.
4. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.Й. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. - К., Знання України, 2002, 580 с.
5. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с.

Тема 2. Методологічні основи дослідження ідентичності. Ідентичність в політичних дослідженнях. (2 год.)

1. Символічний інтераціоналізм. Теорії соціального конструювання та постструктуралізму. Теорії масової мобілізації. Теорії соціокультурної традиції.
2. Електоральні переваги виборців та ідентичність. Характер ідентифікації в посткомуністичному просторі. Політичні партії як об'єкти вираження ідентифікації.

Кризова і негативна політична ідентичність характеристики (статусні - освіту, рід діяльності, місце проживання, коло спілкування і т. д.).

3. Ідеологічні диспозиції. Партійна ідентифікація. Оцінка діяльності політичних та громадських лідерів. Почуття й афекти, викликані цивілізаційними викликами.

Основні поняття: культура, цивілізація, соціальність, ідентичність і інтеракція, узагальнений інший, установки, загроза ідентичності, множинні ідентичності особистості, постструктуралізм, соціальне середовище, інтериоризація, емпатія, тотальність.

Література:

1. Филик О. Проблемні аспекти та критика політики мультикультуралізму в країнах Європи // Регіональні студії. 2021. № 27. С. 69–76.
2. Шай Р. Теоретико-правові проблеми мультикультуралізму як традиційної моделі адаптації / Роман Шай // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. — № 889, випуск 17. — С. 55–59.
3. Іванов І.Ю. Феномен політичної ідентичності: політологічний аспект [Е-ресурс]: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_4/34.pdf
4. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Знання, 2011. – 255 с.
5. Сміт Е.Д. Національна ідентичність [електронний ресурс]: <http://litopys.org.ua/smith/smi02.htm>

Тема 3. Функції політичної ідентичності. Фактори ідентичності (ідентифікації) в умовах глобалізації. (2 год.)

1. Політична культура, електоральна поведінка, неконвенціональна поведінка.
2. Партійна ідентифікація в демократичному суспільстві. Детермінанти електорального поведінки людей. Зв'язок партійної ідентифікації з психологічною.
3. Фіксовані особисті (демографічні) характеристики. Набуті особисті характеристики (статусні - освіту, рід діяльності, місце проживання, коло спілкування і т. д.).
4. Ідеологічні диспозиції. Партійна ідентифікація. Оцінка діяльності політичних та громадських лідерів. Почуття й афекти, викликані цивілізаційними викликами

Основні поняття: механізм процесу політичної соціалізації, виборець, ідентифікація виборців, біхевіоризм, ідентифікація – солідарність, ієрархія цінностей, соціальна мобілізація, політична мобілізація, постіндустріальне суспільство, інформаційне суспільство.

Література:

1. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с.

2. Климончук В. Національна ідентичність за умов глобалізації: дилеми та перспективи сучасної України // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Випуск 33, с.108–114.
3. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства : навч. посіб. / Павленко Ю. В. ; від. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 1999. – 360 с.
4. Скнар О. Особливості політичної ідентичності старшокласників [текст] / О.Скнар // Соціальна психологія. – 2004. – № 5 (7). – С. 90–94.
5. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження і поширення націоналізму. - К.: Критика, 2001. - 271 с.
6. Арндт Х. Джерела тоталітаризму : пер. з англ. / Ханна Арндт. – 2-е вид. – К. : ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. – 584 с.

Тема 4. Національна та релігійна ідентичність. Культурна ідентичність в умовах інформаційного суспільства. Партійна ідентифікація та електоральна поведінка (західний досвід). (2 год.)

1. Нації як екстериторіальні об'єднаннями зі спільною мовою і культурою, колектив мобільних індивідів, засновану на принципі відходу-повернення.
2. Європейська ідентичність. Ідеї культурного плюралізму. Умберто Еко. Незамкненості культурного простору.
3. Проблеми культурного та релігійного самовизначення.
4. Концепція партійної ідентифікації. Партійна ідентифікація батьків та ідентифікація молоді. Стійкість /плинність партійної ідентичності студентів

Основні поняття: ідентифікація, ідентичність, солідарність, ідеологія, ситуативна ідентичність, ідентичність і інтеракція, інтеріоризації, інший, постструктуралізм, класова свідомість, суспільне буття.

Література:

1. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження і поширення націоналізму. - К.: Критика, 2001. - 271 с.
2. Арон Р. Мир і війна між націями : пр. з фр. / Реймунд Арон. – К. : МП «Юніверс», 2000. – 686 с.
3. Глобальні модерності / за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона ; пер. з англ. Т. Цимбала. – Київ: Ніка-Центр, 2008. – 400 с.
4. Губерський Л.В., Андрущенко В.П., Михальченко М.Й. Культура. Ідеологія. Особистість: методолого-світоглядний аналіз. - К., Знання України, 2002, 580 с.
5. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К. : Факт, 2010. – 312 с.
6. Шляхтун П.П. Політологія (Теорія та історія політичної науки): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Либідь, 2002.
7. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Знання, 2011. – 255 с.
8. Короткий оксфордський політичний словник : пер. з англ. / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К. : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 789 с

Основна частина

Тема 5. Стійкість і динаміка партійної ідентичності. Суб'єкти і об'єкти політичної ідентифікації в умовах глобалізації (2 год.)

1. Зміна партійної ідентифікації людей з віком. Теорія «життєвого циклу» в поясненні зміни рівня партійної ідентифікації. Спільнота як колективний суб'єкт.
2. Індивід та ідеологія, культура, релігія. Індикатори оцінки політичної ідентичності.
3. Стан невизначеності. Відчужений клас. Прекаріат.

Основні поняття: політичні ідеї, політичні стереотипи, установки, цінності, соціалізація, ресоціалізація, суб'єкт, об'єкт, криза ідентичності, цілісність, негативна ідентичність, образ ворога, соціальна міфологія, меритократія

Література:

1. Романюк А.С. Історія західних політичних вчень: політичні доктрини ХХ – початку ХХІ ст. – К.: Знання, 2011. – 255 с.
2. Короткий оксфордський політичний словник : пер. з англ. / за ред. І. Макліна, А. Макмілана. – К. : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2005. – 789 с.
3. Фюре Ф. Минуле однієї ілюзії. Нарис про комуністичну ідею у ХХ столітті : пер. з фр. / Франсуа Фюре. – К. : Дух і Літера, 2007. – 810 с.
4. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади / Ф. Ніцше ; пер. з нім. А. Онишка, П. Таращука. – К. : Основи, Дніпро, 1993. – 435 с.
5. Норман М. Наймарк. Геноциди Сталіна / М. Норман ; пер. з англ. В. Старка. – К. : Видав. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 135 с.
6. Сладкий Д. Національна ідентичність як фактор національної та міжнародної безпеки // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=83&c=2035>

Тема 6. Гендерні аспекти політичної ідентифікації. Політична ідентичність в постіндустріальному суспільстві (2 год.)

1. Процес розвитку гендерних ролей. Рольова ідентичність та її складові. Фемінність, маскулінність та андрогінність. Особливості і труднощі соціалізації чоловіків та жінок. Закономірності чоловічої й жіночої психології.

2. Д. Белл. Прийдешнє постіндустріальнє суспільство. Поняття "інформаційнє суспільство" (Й. Масуда, Японія). "Технотроннє суспільство" (З. Бжезинський, США), "науковє суспільство" (М. Понятовський, Франція)
3. "Суперіндустріальна цивілізація" і "третя хвиля" (А. Тоффлер, Нейсбі). Зв'язок технологічних змін із змінами ідентичності.

Основні поняття: терпимість, принцип толерантності, плюралізм, багатокультурність, діалог, ідеологія, інституціоналізація культурних груп, світова економіка, народжуваність, міграція, демократія, більшість, меншість, поліархія, конфлікт, критика, власність, ценз, вибори, критерії та принципи демократії

Література:

1. Енциклопедія постмодернізму / [наук. ред. О. Шевченко]. – К.: Основи, 2003. – 503 с.
2. Волкова Л. Огляд змін курикулуму середньої школи Великої Британії з позицій мультикультуралізму // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія Філологія. 2020. № 9 (77). С. 262–265.
3. Глобальні модерності / за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона ; пер. з англ. Т. Цимбала. – Київ: Ніка-Центр, 2008. – 400 с.
4. Тоффлер Е. Третя Хвиля / Е. Тоффлер / Пер. з англ. – К.: Вид. дім "Всесвіт", 2000. – 480 с.
5. Донскіс Л. Збережена ідентичність і сучасний світ / Л. Донскіс. – К.: Факт, 2010. – 312 с.

Тема 7. Ідентифікаційна стратегія українських політичних сил та громадянського суспільства. Політична ідентифікація українських регіон (2 год.)

1. Модернізаційна стратегія як інструмент формування ідентичності. Модернізація соціальних відносин. Політика ідентичності та механізми формування політичної нації.
2. Територія, географічні особливості, історичні, політико-правова спадщина, соціально-економічні чинники, етнічна, культурна специфіка як компоненти, які визначають особливості регіональної ідентичності.
3. Проблема розколу в ідентичності поколінь. Вплив регіонального чинника на специфіку ідентичності українських громадян.

Основні поняття: цінності, суверенітет, принцип перехідності, принцип забезпечення прав меншості, принцип забезпечення прав і свобод людини, принцип гуманізму, громадянська (західна) модель національної ідентичності, етнічна (східна) модель національної ідентичності, регіон, мова.

Література:

1. Климончук В. Національна ідентичність за умов глобалізації: дилеми та перспективи сучасної України // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Випуск 33, с.108–114.
2. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства : навч. посіб. / Павленко Ю. В. ; від. ред. та автор вст. слова С. Кримський. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 1999. – 360 с.
3. Шаап С. Мстива отрута: ріст невдоволення / Сібе Шаап ; пер. з нід. С. Святенко – К. : Вид-во Жупанського, 2015. – 22 с.
4. Яновська О. М. Політична ідентичність населення України / О. М. Яновська // Актуальные проблемы современных наук – 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Politologia/10_87746.doc.htm.
5. Волошенюк О. Переваги і недоліки політики мультикультуралізму // Форум права. 2019. № 56 (3). С. 6–12.

Тема 8. Динаміка ідентичності в умовах кризових процесів. Політична та культурно-національна ідентичність в сучасній Україні (2 год.)

1. Технологічні зміни як чинник зміни ідентичності. Економічні зсуви та ідентичність.
2. Криза традиційних морально-етичних та культурних норм і практика творення ідентичності. Співвідношення між етнокультурною та національною ідентифікацією свідомості українського суспільства і системою соціальних ідентичностей, спрямованими на питання економічного порядку.
3. Роль зовнішніх чинників. Інформаційна війна.

Основні поняття: громадянство, апатриди, біженці, мігранти, комунікація, націоналізм, патріотизм, релігія, інформаційне суспільство, цивілізаційні напруги, вільний час, особистий простір, інформаційна війна, гібридна війна, ринок, адміністративна реформа.

Література:

1. Филик О. Проблемні аспекти та критика політики мультикультуралізму в країнах Європи // Регіональні студії. 2021. № 27. С. 69–76.
2. Шай Р. Теоретико-правові проблеми мультикультуралізму як традиційної моделі адаптації / Роман Шай // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Юридичні науки. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. — № 889, випуск 17. — С. 55–59.
3. Яновська О. М. Політична ідентичність населення України / О. М. Яновська // Актуальные проблемы современных наук – 2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_APSN_2011/Politologia/10_87746.doc.htm.
4. Волошенюк О. Переваги і недоліки політики мультикультуралізму // Форум права. 2019. № 56 (3). С. 6–12.
5. Климончук В. Національна ідентичність за умов глобалізації: дилеми та перспективи сучасної України // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2020. Випуск 33, с.108–114.

6. Бурд'є П. Влада журналістики П. Бурд'є // Ї.: Незалежний культурологічний часопис, 2004. – Ч. 32. – С.10-17.
7. Чорна книга комунізму. Злочини, терор і репресії / Стефан Куртуа, Ніколя Верт, Жан-Луї Панне, Анджей Пачковський, Карел Бартошек, Жан-Луї Марголен / пер. з фр. Яреми Кравця. – Львів : Афіша, 2008. – 711 с.

7. Завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Формування концепту ідентичності	4
Тема 2. Психологічні основи теорії ідентичності	5
Тема 3. Методологічні основи дослідження ідентичності. Ідентичність в політичних дослідженнях	4
Тема 4. Електоральні переваги виборців та ідентичність	5
Тема 5. Функції політичної ідентичності	4
Тема 6. Фактори ідентичності (ідентифікації) в умовах глобалізації	5
Тема 7. Національна та релігійна ідентичність. Культурна ідентичність в умовах інформаційного суспільства.	4
Тема 8. Партійна ідентифікація та електоральна поведінка (західний досвід.	5
Тема 9. Стійкість і динаміка партійної ідентичності.	4
Тема 10. Суб'єкти і об'єкти політичної ідентифікації в умовах глобалізації	5
Тема 11. Гендерні аспекти політичної ідентифікації.	4
Тема 12. Політична ідентичність в постіндустріальному суспільстві	5
Тема 13. Ідентифікаційна стратегія українських політичних сил та громадянського суспільства.	4
Тема 14. Політична ідентифікація українських регіонів.	5
Тема 15. Динаміка ідентичності в умовах кризових процесів.	4
Тема 16. Політична та культурно-національна ідентичність в сучасній Україні.	5
	72

8. Кредитно-модульна система оцінювання знань студентів

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Також передбачено колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, групові розрахункові роботи, навчальні спільноти, тьюторство і т.д.), проектно-орієнтоване навчання, дискусії, аналіз статистичних баз даних.

На лекційних заняттях використовуються головню: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні і практичні методи (ілюстрація, демонстрація, а також презентація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У рамках самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи. Творча робота буде обговорюватись і виконуватись в рамках лекцій, семінарів, а також самостійної роботи.

Оцінка знань, умінь і практичних навиків студента з курсу «Проблеми ідентичності в умовах глобалізації» здійснюється за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практичні/самостійні тощо – 32% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 32); контрольні заміри (модулі) – 18% (максимальна кількість балів – 18); екзамен – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50).

Підсумкова максимальна кількість балів упродовж семестру – 100.

Поточний контроль знань студентів проводять за трьома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента впродовж семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань/контрольних замірів;
- контроль за виконанням завдань самостійного опрацювання і розрахункової роботи.

При контролі систематичності й активності роботи студентів оцінці підлягають:

- самостійна робота студентів;
- відвідування й активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу.

Поточний контроль успішності здійснюється за чотирибальною шкалою: "4" – відмінно", "3" – добре, "2" – задовільно, "1" – доповнення, "1" – коментарі (участь у дискусії). Реферат, доповідь – 5 балів; есе – 3 бали (дозволено лише по одному реферату, доповіді або есе). Контроль знань за результатами вивчення змістовного модуля оцінюється в 18 балів. Форма модульного контролю – у комбінованій (усній і тестовій) формі в кінці семестру.

Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів із дисципліни, котра завершується заліком, становить за поточну успішність 80 балів. На модулі студент теж може отримати 20 балів.

Поточний контроль та самостійна робота								Сума	модуль	екзамен
Змістовий модуль 1								32	18	50
1	2	3	4	5	6	7	8			
4	4	4	4	4	4	4	4	32	18	50

1, 2 ... 8 – теми семінарських занять у рамках змістовного модуля.

При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

9. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Шкала оцінювання: ЗВО, національна та ECTS

Національна шкала	Рейтингова шкала	Шкала ECTS	Пояснення
5 (відмінно)	90-100	A	Відмінно
4 (добре)	81-89	B	Дуже добре
	71-80	C	Добре
3 (задовільно)	61-70	D	Задовільно
	51-60	E	Достатньо
2 (незадовільно)	25-50	FX	Незадовільно
	0-24	F	Незадовільно без права перездачі

10. Контрольні питання для підсумкового контролю (екзамену)

1. Формування концепту ідентичності.
2. Ідентифікація та ідентичність
3. Психологічна основа теорії ідентичності
4. Символічний інтеракціонізм
5. Теорії соціального конструювання та постструктуралізму
6. Теорії масової мобілізації і постмодерну
7. Теорії соціокультурної традиції
8. Ідентичність в політичних дослідженнях
9. Кризова і негативна політична ідентичність
10. Функції політичної ідентичності
11. Індикатори оцінки політичної ідентичності
12. Соціальна стратифікація
13. Політична культура і соціалізація
14. Соціальні процеси і політичні інститути
15. Роль символів у формуванні політичної ідентичності
16. Національна та релігійна ідентичність
17. Культурна ідентичність в умовах інформаційного суспільства
18. Партийна ідентифікація при двопартійній політичній системі та особливості ідентифікації у багатопартійних системах
19. Формування партійної ідентичності
20. Стійкість і динаміка партійної ідентичності
21. Об'єкти політичної ідентифікації в умовах глобалізації
22. Політична ідентичність в постіндустріальному суспільстві
23. Гендерні аспекти політичної ідентифікації
24. Ідентифікаційна стратегія українських політичних сил та громадянського суспільства
25. Політична ідентифікація українських регіонів
26. Динаміка політичної ідентичності в умовах кризових процесів
27. Національна та релігійна ідентичність в умовах глобалізації
28. Політична нація – базові чинники формування

29. Критика М. Оукшотом пришвидшеної демократизації
30. Консервативна складова політичної концепції О. Панаріна
31. Новітній американський консерватизм (Френк С. Меєр)
32. Спроба поєднати ідеї консерватизму із духом реформування (Ірвін Крістол)
33. Політичний консерватизм Джорджа Сантаяни
34. Проблеми ідентичності у поглядах Фрідріх А. Гаєка
35. Теорія «освіченого консерватизму Г.-К. Кальтенбруннера
36. Ідеї Т. Карлайля про роль особистості в історії
37. Дайте характеристику теорії нації Й. Гердера
38. Погляди Е. Берка про роль ідентичності в умовах політичних потрясінь
39. Американська революція як інструмент формування ідентичності американського суспільства
40. Роль Т. Шевченка у формуванні ідентичності української нації